



Musikbullen – vägledning till egenkontroll enligt miljöbalken

Till dig som driver en verksamhet med musik

Syfte med vägledningen

Vägledningen riktar sig till klubbverksamhet, uteserveringar, konserter och andra evenemang där ljudnivåer kan skada hörseln eller störa närboende. Syftet är att bidra till verksamheternas egenkontroll och möjliggöra musik med minskad risk för störningar. Region Gotland har tagit fram materialet i samarbete med Visby Centrum, Gotlands Krögarförening, Gotlands förenade besöksnäring, Fastighetsägarna Gotland och Visby innerstadsförening.

Egenkontrollen – ett krav enligt miljöbalken

Du som har en verksamhet med musik berörs av reglerna i miljöbalken och ska ha en egenkontroll som säkerställer att musiken inte utgör en olägenhet för människors hälsa.

Kunskap och förebyggande arbete

Det är du själv som behöver kunna visa att din verksamhet följer reglerna om ljudnivåer. Du behöver exempelvis ha kunskap om var närmaste bostäder ligger och hur musiken kommer att påverka omgivningen. Du behöver utföra de undersökningar och vidta de försiktighetsåtgärder som behövs för att musiken inte ska leda till olägenhet. Exempelvis kan du behöva göra egna ljudmätningar eller anlita ljudkonsult för att ställa in ljudet till rätt nivå.

Musiken ska anpassas efter platsen

Valet av plats för din verksamhet eller ditt evenemang är viktigt eftersom du behöver anpassa musiken efter platsens förutsättningar. Musikevenemang utomhus behöver begränsa ljudnivåerna mer om platsen är nära bostäder.

Är musiken i en lokal behöver du antingen ljudisolera eller anpassa musikanläggningen utifrån fastighetens förutsättningar. Tänk på att kontakta en ljudkonsult tidigt när du anpassar lokalen, så att tekniska lösningar kan integreras i det som är under uppbyggnad. Att utföra ljudisolerande åtgärder i efterhand är mycket mer kostsamt.

Även du som är fastighetsägare till verksamheter med musik har ett ansvar att förebygga ljudstörningar. Fastighetsägaren har bäst förutsättningar att i ett tidigt skede bulleranpassa en lokal. Kom ihåg att placera lämpliga verksamheter på samma fastighet och att förebygga problem med ljudstörningar genom hyresavtalet.

Kontakt med grannarna

Kontakten med närboende är en viktig del av egenkontrollen. Tänk på att informera i god tid vid evenemang så att ljudnivåerna blir förutsägbara. Det ska vara enkelt för dina grannar att komma i kontakt vid behov.

Du bör även ha regelbunden kontakt med närliggande verksamheter. Om flera verksamheter spelar musik i samma område ansvarar de för att även sammantaget hålla sig inom riktvärdet inne i närliggande bostäder.

Riktvärden för buller från musik

Höga ljudnivåer som kan skada hörseln

I Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudnivåer finns riktvärden som inte får överskridas på publikplats eftersom det kan orsaka hörselnedsättning och tinnitus. Om du har nattklubb eller arrangerar en konsert behöver du kunna visa att riktvärdet för höga ljudnivåer inte överskrids. Riktvärdet är lägre om yngre personer har tillträde.

Buller i närliggande bostäder

Återkommande bullerstörningar i bostaden kan påverka behovet av sömn, vila, koncentration och social samvaro. Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus anger riktvärden som används vid bedömning om bullerstörningen utgör en olägenhet. För musik är riktvärdet 25 dBA ekvivalent ljudnivå. Ljudet mäts vid behov inne i bostad eller hotellrum med fönster och dörrar stängda.

För lågfrekvent buller finns särskilda riktvärden eftersom det kan upplevas som mer störande. Basgång eller vibrationer bör inte vara så kraftiga att de upplevs tydligt som exempelvis ett dunkande ljud inne hos närboende.

Region Gotlands riktlinjer för musikljud utomhus

I det dagliga arbetet kan det vara svårt att mäta ljudnivån inne i grannarnas bostäder. För att underlätta tillsyn och egenkontroll har Region Gotland tagit fram riktlinjer för musikljud utomhus. Riktlinjerna förebygger de flesta störningar om de följs, men Folkhälsomyndighetens riktvärden om buller inomhus används alltid om ett ärende behöver utredas inne i någons bostad.

Riktlinjerna är anpassade för att mäta den totala ljudnivån direkt utanför bostad eller annan känslig verksamhet, vid situationer där musik är en del av ljudet. De är beräknade utifrån att en fasad dämpar ljud med 25-30 dBA och att acceptansen för störningar minskar senare på dygnet. Vid tillsyn kan vi kontrollera att din verksamhet ligger inom de här ljudnivåerna utanför din närmaste granne:

07.00-23.00	LAeq	65dB
23.00-01.00	LAeq	60dB
01.00-07.00	LAeq	55dB

Region Gotlands riktlinjer för musikljud utomhus (direkt utanför bostad)

DJ och livemusik på uteserveringar nära bostäder är generellt olämpligt efter kl. 23.00, då endast lågmäld bakgrundsmusik bör förekomma.

Tillsyn och klagomålsärenden

Vid tillsyn och klagomålsärenden ska du som är ansvarig kunna visa att kraven i miljöbalken uppfylls. Med en välfungerande egenkontroll minskar behovet att granska din verksamhet.

Tillsyn

Enhet miljö- och hälsoskydd utför tillsyn gällande ljudnivåer från musik. Vi kan granska din egenkontroll eller göra ljudmätningar utanför din verksamhet. Folkhälsomyndighetens riktvärden och Region Gotlands riktlinjer är vägledande, men även egenkontrollen som helhet bedöms. På gotland.se/buller kan du ladda ned en checklista med förslag på frågor till egenkontrollen, som vi använder om vi gör tillsyn vid din verksamhet.

Klagomålsärenden

Vid ett klagomålsärende bör den som störs först kontakta ansvarig verksamhet för att ge möjlighet till rättelse. Verksamhetsutövaren ansvarar för att vid behov utreda den egna påverkan på omgivningen. Om störningen kvarstår kan klagomål lämnas till oss på enhet miljö- och hälsoskydd. Då kontaktar vi verksamhetsutövaren och utreder om egenkontrollen är tillräcklig.

Om vi inte tidigare gjort tillsyn av egenkontrollen vid din verksamhet så brukar det bli första steget i ett klagomålsärende. Vi kan även göra indikerande ljudmätningar inne hos den som störs. Vid otillräcklig egenkontroll eller risk för olägenhet kan vi kräva att din verksamhet vidtar åtgärder eller anlitar en ljudkonsult för bullerutredning. Vid grova eller återkommande överträdelser kan vi förbjuda din verksamhet att spela musik under vissa tider. En sådan situation kan även leda till att lämpligheten för alkoholservice bedöms utifrån alkohollagen.

Klagomål om störningar som är helt tillfälliga, till exempel privata fester eller offentliga tillställningar under enstaka dagar, utreds inte med stöd i miljöbalken. Samma sak gäller störningar som beror på högljudda människor i gatumiljö. Det är polis eller ordningsvakt som vid behov hanterar denna typ av störningar med stöd av polislagen och brottsbalken.

Vem omfattas av tillsyn

Tillsyn gällande ljudnivåer berör exempelvis klubbverksamhet, uteserveringar, konserter och andra evenemang. Det är vi på enhet miljö- och hälsoskydd som bedömer om din verksamhet ska få tillsyn. Bedömningen görs utifrån på risken för störning eller skadligt höga ljudnivåer. Vid uteserveringar brukar det inte vara risk för störning om musiken är under 50 dBA, men det beror på varje verksamhets placering och förutsättningar.

Du betalar för tillsynen

Vid tillsyn och befogade klagomål debiteras du som verksamhetsutövare för handläggningstiden. Klagomål är befogade om egenkontrollen är otillräcklig eller om ljudnivåerna är för höga.

Lagstiftning

Följande lagstiftning i miljöbalken är grunden till reglerna om ljudnivåer. Lagstiftningen utvecklas vidare i de allmänna råden från Folkhälsomyndigheten.

2 kap. 1 § Beviskravet: Verksamheten ska kunna visa att den inte skadar människors hälsa.

2 kap. 2 § Kunskapskravet: Verksamheten ska ha den kunskap som behövs.

2 kap. 3 § Försiktighetsprincipen: Verksamheten ska förebygga störningar.

2 kap. 6 § Lokaliseringsprincipen: Verksamheten ska välja plats med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa.

2 kap. 7 § Rimlighetsavvägning: Vid beslut om föreläggande eller förbud ska hälso nyttan jämföras med kostnaden som åtgärden innebär för verksamheten.

9 kap. 3 § miljöbalken: Olägenhet för hälsan är en störning som inte är ringa eller helt tillfällig.

26 kap. 19 § miljöbalken: Verksamheten ska ha en egenkontroll för att systematiskt och på eget initiativ förebygga störningar.

26 kap. 22 § miljöbalken: Verksamheten kan behöva göra egna undersökningar om det behövs.

Mer vägledning

- gotland.se/buller
- Allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13), Folkhälsomyndigheten
- Allmänna råd om höga ljudnivåer (FoHMFS 2014:15), Folkhälsomyndigheten
- Hälsoeffekter av buller och höga ljudnivåer, Folkhälsomyndigheten
- Om ljud och hälsa, Folkhälsomyndigheten
- Vägledning om buller inomhus och höga ljudnivåer, Folkhälsomyndigheten
- SP rapport 2015:02 Vägledning för mätning av ljudnivå i rum med stöd av SS-EN ISO 10052/16032

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta oss vid frågor:

Region Gotland, Enhet miljö- och hälsoskydd

Besöksadress: Visborgsallén 19

Postadress: SE-621 81 Visby

Telefon: 26 90 00 växel

E-post: registrator-mbn@gotland.se